ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ NIAL FENNELLY της 23ης Μαΐου 1996 *

Εισαγωγή

1. Η παρούσα υπόθεση θέτει το ζήτημα της ενδεχόμενης υποχρέωσης των κοινοτικών οργάνων να επεξηγούν τους βαθμούς που λαμβάνουν οι υποψήφιοι που μετέχουν στους διαγωνισμούς για την πρόσληψη προσωπικού. Πρόκειται για αναίρεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου κατά αποφάσεως του Πρωτοδικείου με την οποία ακυρώθηκε απόφαση εξεταστικής επιτροπής να αποκλείσει τον Angelo Innamorati από τα επόμενα στάδια ενός διαγωνισμού. Η υπόθεση αφορά την υποχρέωση των κοινοτικών οργάνων να αιτιολογούν τις αποφάσεις τους, την έκταση του ελέγχου που μπορεί να ασκήσει ο κοινοτικός δικαστής επί της εκ μέρους των εξεταστικών επιτροπών εκτιμήσεως των προσόντων υποψηφίων που μετέχουν σε διαγωνισμούς για την πρόσληψη προσωπικού και την εννοιολογική διάκριση, σε σχέση με την υποχρέωση γνωστοποιήσεως, μεταξύ των γενικών κριτηρίων που δημοσιεύονται στην προκήρυξη του διαγωνισμού και των ειδικότερων κριτηρίων βάσει των οποίων διορθώνονται τα γραπτά.

Πραγματικά περιστατικά και κανονιστικό πλαίσιο

2. Ο Innamorati (στο εξής: αναιρεσίβλητος), επικουρικός υπάλληλος της Επιτροπής (βαθμού Α, ομάδας ΙΙ, τάξεως 2), έλαβε μέρος σε γενικό διαγωνισμό (PE/59/A) που απέβλεπε στην κατάρτιση πίνακα μελλοντικών προσλήψεων διοικητικών υπαλλήλων ιταλικής γλώσσας από τη Γενική Γραμματεία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (στο εξής: αναιρεσείον). Η προκήρυξη του διαγωνισμού προέβλεπε έξι προκριματικές γραπτές δοκιμασίες [1]. Η τρίτη από τις δοκιμασίες αυτές (δοκιμασία 1.γ') ζητούσε από τους διαγωνιζόμενους να αποδώσουν συνοπτικώς, εντός χρονικού διαστήματος που να μην υπερβαίνει τα 45 λεπτά, έγγραφο 2-3 σελίδων, περιορίζοντάς στο ένα δέκατο της εκτάσεώς του (με ανώτατο περιθώριο υπερβάσεως 10 %). Σκοπός της δοκιμασίας ήταν η εκτίμηση της ικανότητας αναλύσεως και συνθέσεως, αντικειμενικότητας και ακριβολογίας των υποψηφίων. Η δοκιμασία αυτή επρόκειτο να βαθμολογηθεί από 0 έως 20, αποκλείονταν δε όσοι υποψήφιοι ελάμβαναν βαθμό μικρότερο του 10.

3. Ο πρόεδρος της εξεταστικής επιτροπής γνωστοποίησε στον αναιρεσίβλητο, στις 20 Απριλίου 1994, ότι έλαβε βαθμό μικρότερο από τον ελάχιστο απαιτούμενο για τη δοκιμασία 1.γ', και ότι, κατά συνέπεια, η εξεταστική επιτροπή αδυνατούσε να προχωρήσει στη διόρθωση των άλλων του γραπτών. Ακολούθησε ανταλλαγή επιστολών μεταξύ του αναιρεσίβλητου και του συνηγόρου του, αφενός, και του προέδρου της εξεταστικής επιτροπής και του προϊστάμενου της διοικητικής μονάδας «Διαγωνισμοί» του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

* Γλώσσα του πρωτοτύπου: η αγγλική.

1 — Μέρος ΙΙΙ.Β.1 της προκηρύξεως του διαγωνισμού (ΕΕ 1992, C 275 Α, σ. 8).

αφετέρου, σχετικά με την επανεξέταση του γραπτού του αναιρεσίβλητου και τη γνωστοποίηση σ' αυτόν των λόγων για τους οποίους το γραπτό του έλαβε τον συγκεκριμένο βαθμό [2]. Όσον αφορά την αιτιολογία, ο αναιρεσίβλητος ζήτησε από τον πρόεδρο της εξεταστικής επιτροπής να του εξηγήσει τα κριτήρια στα οποία στηρίχθηκε η εξεταστική επιτροπή προκειμένου να κρίνει αν οι υποψήφιοι πληρούν τις προϋποθέσεις της προκηρύξεως του διαγωνισμού και να προβεί στην εκτίμηση των γραπτών τους, περιλαμβανομένων των οδηγιών που δόθηκαν στους βαθμολογητές αναφορικά με την τήρηση των ειδικώς απαιτουμένων για τη δοκιμασία 1.γ' προϋποθέσεων [3].

4. Ο πρόεδρος της εξεταστικής επιτροπής επιβεβαίωσε την απόφαση της επιτροπής αυτής [4]. Υπογράμμισε ότι, βάσει των παραμέτρων που ελήφθησαν υπόψη και των αυστηρών κριτηρίων τα οποία αποφάσισε η εξεταστική επιτροπή πριν από τη διόρθωση — λαμβάνοντας υπόψη ένα σύνολο στοιχείων, τα οποία παρατίθενται στην προκήρυξη του διαγωνισμού — ο βαθμός του αναιρεσίβλητου στη δοκιμασία 1.γ' ήταν μικρότερος από τον απαιτούμενο για τη συμμετοχή στο επόμενο στάδιο του διαγωνισμού. Συγκεκριμένα, είχε λάβει βαθμό 8,33, ενώ ο απαιτούμενος ήταν ο βαθμός 10.

5. Ο συνήγορος του αναιρεσίβλητου αντέτεινε ότι η απάντηση αυτή δεν συνιστά αιτιολογία της αποφάσεως της εξεταστικής επιτροπής [5], και ότι θα προσέφευγε ενώπιον του Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων σε περίπτωση μη γνωστοποιήσεως αυτής της αιτιολογίας. Ο προϊστάμενος της διοικητικής μονάδας «Διαγωνισμοί» απάντησε ότι τα στοιχεία αυτά μπορούν να γνωστοποιηθούν μετά την υπογραφή της εκθέσεως της εξεταστικής επιτροπής, σύμφωνα με την υποχρέωση αιτιολογήσεως των αποφάσεων, όπως την προσδιόρισε το Δικαστήριο στη νομολογία του, και λαμβανομένου υπόψη του απορρήτου των εργασιών της εξεταστικής επιτροπής [6]. Μετά την υπογραφή της εκθέσεως της εξεταστικής επιτροπής, ο ανωτέρω προϊστάμενος σημείωσε ότι τα γραπτά στις δοκιμασίες 1.γ' 1 (τεστ λογικής) και 1.γ' 2 (τεστ εγκυκλοπαιδικών γνώσεων) διορθώθηκαν με συσκευή οπτικής αναγνώσεως υπό την επίβλεψη της εξεταστικής επιτροπής [7]. Όλα τα άλλα γραπτά περιήλθαν σε γνώση των επτά μελών της εξεταστικής επιτροπής και διορθώθηκαν από τρία τουλάχιστον μέλη της. Η εξεταστική επιτροπή προέβη στην επανεξέταση των γραπτών του αναιρεσίβλητου, ανταποκρινόμενη στο αίτημά του, και διαπίστωσε ότι στη βαθμολογία δεν παρεισέφρησε κανένα λάθος. Κατόπιν αυτού επιβεβαίωσε την αρχική της απόφαση. Τα κριτήρια στα οποία στηρίχθηκαν τα μέλη της εξεταστικής επιτροπής καθορίστηκαν πριν από τη διόρθωση και τηρήθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις της προκηρύξεως του διαγωνισμού [8].

6. Στις 15 Σεπτεμβρίου 1994 ο αναιρεσίβλητος άσκησε ενώπιον του Πρωτοδικείου προσφυγή με την οποία ζήτησε την ακύρωση της αποφάσεως της εξεταστικής επιτροπής να τον βαθμολογήσει, στη δοκιμασία της συνοπτικής αποδόσεως κειμένου, με βαθμό μικρότερο από τον ελάχιστο απαιτούμενο και να μην τον δεχθεί στις άλλες

2 — Η ανταλλαγή επιστολών αφορούσε επίσης τον ισχυρισμό του αναιρεσίβλητου ότι η εξεταστική επιτροπή δεν απέκλεισε υποψηφίους οι οποίοι δεν τήρησαν το επιτρεπόμενο ανώτατο όριο λέξεων για τη δοκιμασία 1γ, καθώς και τα μέτρα που ελήφθησαν προκειμένου να διασφαλιστεί η ανωνυμία των υποψηφίων. Οι πτυχές αυτές της υποθέσεως δεν αφορούν την παρούσα αναίρεση.

3 — Επιστολή της 13ης Ιουνίου 1994 του συνηγόρου του αναιρεσίβλητου προς τον πρόεδρο της εξεταστικής επιτροπής.

4 — Επιστολή της 14ης Ιουνίου 1994.

5 — Επιστολή της 4ης Ιουλίου 1994.

6 — Επιστολή της 4ης Ιουλίου 1994, σε απάντηση της επιστολής του συνηγόρου του προσφεύγοντος της 13ης Ιουνίου 1994.

7 — Στο σημείο αυτό υπάρχει προφανώς τυπογραφικό λάθος στην εν λόγω επιστολή, η οποία αναφέρεται στις δοκιμασίες 1.α' 1 και 1.α' 2, οι οποίες συνίσταντο σε τεστ πολλαπλών επιλογών, ένα λογικής και ένα εγκυκλοπαιδικών γνώσεων· αντιθέτως, το τεστ 1.γ' περιελάμβανε ένα μόνο σκέλος, όπως προαναφέρθηκε, και λόγω της φύσεώς του δεν ήταν δυνατόν να αναγνωστεί μηχανικώς.

8 — Επιστολή της 19ης Ιουλίου 1994.

δοκιμασίες του διαγωνισμού (στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση). Το Πρωτοδικείο ακύρωσε την απόφαση της εξεταστικής επιτροπής, λόγω ελλείψεως αιτιολογίας, με απόφαση της 30ής Μαΐου 1995 (στο εξής: αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση) [9].

7. Το Πρωτοδικείο υπενθύμισε ότι η υποχρέωση αιτιολογήσεως μιας αποφάσεως βλαπτικής για υπάλληλο ή άλλο μέλος του προσωπικού των Κοινοτήτων έχει ως σκοπό να παράσχει στον αποδέκτη της εν λόγω αποφάσεως τη δυνατότητα να ελέγξει αν η απόφαση είναι ή μη βάσιμη, καθώς και να διευκολύνει τον δικαστικό έλεγχο. Στην περίπτωση διαγωνισμών με μεγάλο αριθμό συμμετεχόντων, δεν απαιτείται να παρέχει η εξεταστική επιτροπή ατομικές εξηγήσεις στους υποψηφίους, εκτός αν αυτοί το ζητήσουν ρητώς [10]. Ο αναιρεσίβλητος ρητώς ζήτησε να του παρασχεθούν εξηγήσεις και να του γνωστοποιηθούν τα κριτήρια επί των οποίων στηρίχθηκε η εξεταστική επιτροπή προκειμένου να βαθμολογήσει τα γραπτά, στην προαναφερθείσα αλληλογραφία, και το αναιρεσείον ήταν υποχρεωμένο να ικανοποιήσει αυτό το αίτημα. Παρά ταύτα, το αναιρεσείον δεν παρέσχε εξηγήσεις στον αναιρεσίβλητο ούτε γνωστοποίησε τα κριτήρια βαθμολογίας τα οποία ισχυρίστηκε ότι τηρήθηκαν, κατά συνέπεια δε παραβίασε την υποχρέωσή του να αιτιολογήσει την απόφαση [11].

8. Το Πρωτοδικείο έκρινε ότι οι εξηγήσεις που παρέσχε το αναιρεσείον μετά την άσκηση της προσφυγής δεν μπορούν να καλύψουν την παράλειψή του αυτή, καθόσον οι εξηγήσεις αυτές δεν μπορούσαν πλέον να εκπληρώσουν τον σκοπό τους. Εν πάση περιπτώσει, οι εξηγήσεις που παρασχέθηκαν δεν συνιστούν επαρκή αιτιολογία. Η απόδοση του αποκλεισμού του αναιρεσίβλητου στην «κακή ποιότητα της συνοπτικής αποδόσεως του κειμένου» δεν εξηγεί έστω και συνοπτικά, τους λόγους για τους οποίους η εξεταστική επιτροπή έλαβε την απόφασή της ούτε τη σχέση μεταξύ των κριτηρίων επί των οποίων στηρίχθηκε η εξεταστική επιτροπή για τη βαθμολόγηση του γραπτού, τα οποία δεν γνωστοποιήθηκαν, και τον συγκεκριμένο βαθμό που έλαβε ο αναιρεσίβλητος. Η αόριστη αναφορά του αναιρεσείοντος, κατά την προφορική διαδικασία, σε ορισμένα κριτήρια βαθμολογίας, έχει πολύ γενικό χαρακτήρα για να μπορέσει να καλύψει την παράλειψη αυτή [12].

9. Το αναιρεσείον άσκησε αναίρεση δυνάμει του άρθρου 49 του Οργανισμού ΕΚ του Δικαστηρίου και τις αντίστοιχες διατάξεις των οργανισμών ΕΚΑΧ και ΕΚΑΕ ζητώντας την αναίρεση της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, την απόρριψη της προσφυγής και απόφαση περί δικαστικών εξόδων για την ενώπιον του Πρωτοδικείου διαδικασία σύμφωνη με τις εφαρμοστέες διατάξεις, ενώ όσον αφορά τα δικαστικά έξοδα της διαδικασίας αναιρέσεως επαφίεται στην κρίση του Δικαστηρίου [13]. Παράλληλα, το αναιρεσείον με χωριστό δικόγραφο ζήτησε την αναστολή εκτελέσεως της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως [14]. Ο Πρόεδρος του Δικαστηρίου απέρριψε το τελευταίο αυτό αίτημα με διάταξή του και επιφυλάχθηκε ως προς τα δικαστικά έξοδα [15].

9 — Υπόθεση T-289/94, Innamorati κατά Κοινοβουλίου (Συλλογή Υπ.Υπ. 1995, σ. II-393). Ο αναιρεσίβλητος υποστήριξε, επίσης, ότι η εξεταστική επιτροπή παραβίασε την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως και τους όρους της προκηρύξεως του διαγωνισμού, καθόσον δεν απέκλεισε υποψηφίους οι οποίοι παραβίασαν το ανώτατο όριο λέξεων που θα έπρεπε να περιέχει η συνοπτική απόδοση κειμένου, επιχείρημα που απέρριψε το Πρωτοδικείο λόγω ελλείψεως αποδείξεων (σκέψη 22), καθώς και ότι η εξεταστική επιτροπή υπέπεσε σε πλάνη εκτιμήσεως, δεν επέδειξε αμεροληψία και παραβίασε τις αρχές που πρέπει να διέπουν τις εργασίες της, αιτιάσεις που απορρίφθηκαν κατά την προφορική διαδικασία κατόπιν των στοιχείων που παρέσχε το αναιρεσείον στο Πρωτοδικείο κατόπιν αιτήσεώς του (σκέψη 18).

10 — Σκέψεις 26 και 27 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

11 — Σκέψεις 28 έως 30 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

12 — Σκέψεις 31 και 32 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

13 — Η αναίρεση πρωτοκολλήθηκε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 24 Ιουλίου 1995.

14 — Αίτηση λήψεως προσωρινών μέτρων της 24ης Ιουλίου 1995.

15 — Διάταξη της 15ης Σεπτεμβρίου 1995, C-254/95 P-R, Κοινοβούλιο κατά Innamorati (Συλλογή 1995, σ. I-2707).

10. Ο αναιρεσίβλητος ζήτησε από το Δικαστήριο να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως ως απαράδεκτη και να καταδικάσει το αναιρεσείον στα δικαστικά έξοδα, περιλαμβανομένων των εξόδων της διαδικασίας προσωρινών μέτρων.

Λόγοι και επιχειρήματα των διαδίκων

11. Πριν εξεταστούν οι λόγοι και τα επιχειρήματα που προβλήθηκαν ενώπιον του Δικαστηρίου εκ μέρους των διαδίκων είναι χρήσιμο να αναφερθούν δύο διατάξεις του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως των υπαλλήλων (στο εξής: ΚΥΚ). Το άρθρο 25 του εν λόγω κανονισμού ορίζει ότι «κάθε απόφαση σε βάρος [βλαπτική] υπαλλήλου πρέπει να είναι αιτιολογημένη». Το άρθρο 6 του παραρτήματος ΙΙΙ (που φέρει τον τίτλο «διαδικασία διαγωνισμών») του ΚΥΚ ορίζει ότι «οι εργασίες της εξεταστικής επιτροπής είναι μυστικές».

12. Το αναιρεσείον υποστηρίζει ότι το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε νομική πλάνη ως προς τρία σημεία: i) ως προς την έκταση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως των αποφάσεων εξεταστικών επιτροπών διαγωνισμών προσλήψεως υπαλλήλων· ii) ως προς το κατά πόσο πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η αιτιολογία μιας αποφάσεως που γνωστοποιείται κατά τη διάρκεια εκδικάσεως προσφυγής ακυρώσεως· και iii) ως προς την ακύρωση αποφάσεως λόγω ελλείψεως αιτιολογίας, στην περίπτωση που αυτή μπορεί αυτομάτως να αντικατασταθεί, εν πάση περιπτώσει, με απόφαση όμοια επί της ουσίας. Δεδομένου ότι τα λοιπά επιχειρήματα του αναιρεσίβλητου είτε απορρίφθηκαν από το Πρωτοδικείο είτε αποσύρθηκαν, το αναιρεσείον υποστηρίζει ότι ο αναιρεσίβλητος δεν έχει έννομο συμφέρον για την ακύρωση της αποφάσεως. Ο αναιρεσίβλητος αντιτάσσει ότι όλα τα επιχειρήματα του αναιρεσείοντος είναι απαράδεκτα, είτε διότι προβάλλονται για πρώτη φορά είτε διότι επιχειρείται δι' αυτών να αμφισβητηθούν οι διαπιστώσεις του Πρωτοδικείου ως προς τα πραγματικά περιστατικά, κατά παράβαση του άρθρου 168 Α της Συνθήκης ΕΚ και του άρθρου 51 του Οργανισμού ΕΚ του Δικαστηρίου [16]. Προβάλλει, επίσης, σειρά αντεπιχειρημάτων επί της ουσίας. Θα εξετάσω, με τη σειρά, τους λόγους και τα επιχειρήματα των διαδίκων που αφορούν τα τρία αυτά σημεία.

i) *Η έκταση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως*

13. Το αναιρεσείον υποστηρίζει ότι η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση συγχέει τα *γενικά κριτήρια εκτιμήσεως*, τα οποία περιέχονται στην προκήρυξη του διαγωνισμού (όπως, στη συγκεκριμένη περίπτωση, η εκτίμηση της αναλυτικής και συνθετικής ικανότητας του υποψηφίου, της αντικειμενικότητας και της ακριβολογίας του) και τα οποία μπορεί να διευκρινίσει η εξεταστική επιτροπή, με τα *κριτήρια διορθώσεως* των γραπτών (όπως είναι η απαίτηση να περιέχει η συνοπτική απόδοση του κειμένου ορισμένες «βασικές ιδέες»), τα οποία αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της διαδικασίας διορθώσεως και καλύπτονται, κατά συνέπεια, από το απόρρητο των διασκέψεων της εξεταστικής επιτροπής [17]. Μόνο τα πρώτα από τα κριτήρια αυτά μπορούν να γνωστοποιηθούν στους υποψηφίους, αν αυτοί το ζητήσουν. Εξάλλου, η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση στηρίζεται στη νομολογία τη σχετική με την αιτιολόγηση αποφάσεων περί απορρίψεως αιτήσεως συμμετοχής σε διαγωνισμό, ενώ η

16 — Απόφαση της 1ης Ιουνίου 1994, C-136/92 P, Επιτροπή κατά Brazzelli Lualdi κ.λπ. (Συλλογή 1994, σ. I-1981, σκέψεις 47, 49, 66 και 79).

17 — Απόφαση της 14ης Ιουλίου 1995, T-291/94, Pimley-Smith κατά Επιτροπής (Συλλογή Υπ.Υπ. 1995, σ. II-637, σκέψη 67).

νομολογία που αφορά την περίπτωση αποτυχίας ενός υποψηφίου στις δοκιμασίες του διαγωνισμού απαιτεί απλώς να του γνωστοποιηθούν οι βαθμοί που έλαβε [18]. Τυχόν ευρύτερη υποχρέωση θα έδινε τη δυνατότητα στους υποψηφίους να ζητήσουν τη γνωστοποίηση όχι μόνο των κριτηρίων βάσει των οποίων έγινε η διόρθωση των γραπτών, αλλά και εξηγήσεις για τον τρόπο που τα κριτήρια αυτά εφαρμόστηκαν στην περίπτωσή τους. Αυτό αποδεικνύεται από το γεγονός ότι η αόριστη αναφορά του αναιρεσείοντος, κατά την ενώπιον του Πρωτοδικείου προφορική διαδικασία, σε σύστημα βαθμολογίας στηριζόμενο στην εκ μέρους των υποψηφίων επισήμανση ορισμένων «βασικών ιδεών» κρίθηκε ανεπαρκής και από το γεγονός ότι το Πρωτοδικείο έκρινε ότι έπρεπε να γνωστοποιηθούν οι συγκεκριμένες «βασικές ιδέες» βάσει των οποίων η εξεταστική επιτροπή θα προέβαινε στην αξιολόγηση της συνοπτικής αποδόσεως κειμένου.

14. Ο αναιρεσίβλητος υποστηρίζει ότι το επιχείρημα αυτό είναι απαράδεκτο για δύο λόγους. Πρώτον, η διάκριση μεταξύ κριτηρίων εκτιμήσεως και κριτηρίων βαθμολογίας προβλήθηκε για πρώτη φορά κατά το στάδιο της διαδικασίας αναιρέσεως. Δεύτερον, η εκτίμηση της επάρκειας της αιτιολογίας αποτελεί πραγματικό ζήτημα κρινόμενο υπό το πρίσμα των περιστατικών της κάθε υποθέσεως και δεν εμπίπτει στη δικαιοδοσία του Δικαστηρίου όταν αυτό επιλαμβάνεται μιας αιτήσεως αναιρέσεως.

15. Όσον αφορά την ουσία, ο αναιρεσίβλητος υποστηρίζει ότι η εξεταστική επιτροπή υποχρεούται, κατά το άρθρο 5 του παραρτήματος ΙΙΙ του ΚΥΚ, να υποβάλει στην αρμόδια για τους διορισμούς αρχή αιτιολογημένη έκθεση στην οποία να παρατίθενται τα γενικά κριτήρια που έλαβε υπόψη της η εξεταστική επιτροπή και ο τρόπος που τα κριτήρια αυτά εφαρμόστηκαν επί των υποψηφίων. Τα κριτήρια αυτά πρέπει να γνωστοποιούνται στους υποψηφίους και πρέπει να καθιστούν δυνατόν τον δικαστικό έλεγχο των αποφάσεων της εξεταστικής επιτροπής [19]. Εξάλλου, στην απόφασή του Pimley-Smith κατά Επιτροπής [20] το Πρωτοδικείο αναγνώρισε το δικαίωμα των υποψηφίων να πληροφορούνται τις διαδικασίες που ακολούθησε η εξεταστική επιτροπή, όπως π.χ. τα αντικειμενικά κριτήρια βάσει των οποίων αξιολογήθηκαν τα γραπτά των υποψηφίων (που πρέπει να διακρίνονται από τις επεξηγήσεις της αξιολογικής κρίσεως εκ μέρους της εξεταστικής επιτροπής ενός συγκεκριμένου γραπτού). Η άρνηση γνωστοποιήσεως τέτοιων στοιχείων στην παρούσα υπόθεση συνιστά τεκμήριο πλημμελούς διεξαγωγής των εργασιών της εξεταστικής επιτροπής.

16. Το αναιρεσείον αποκρούει τον ισχυρισμό ότι αμφισβητεί τις εκ μέρους του Πρωτοδικείου διαπιστώσεις των πραγματικών περιστατικών. Εκείνο που επικρίνει είναι η ερμηνεία που έδωσε το Πρωτοδικείο στη νομολογία τη σχετική με την υποχρέωση αιτιολογήσεως των αποφάσεων. Υποστηρίζει ότι ορισμένες από τις αποφάσεις που επικαλέστηκε ο αναιρεσίβλητος δεν αφορούν την παρούσα υπόθεση [21], διότι αναφέ-

18 — Αποφάσεις της 27ης Ιουνίου 1991, T-156/89, Valverde Mordt κατά Δικαστηρίου (Συλλογή 1991, σ. II-407, σκέψη 130)· της 15ης Ιουλίου 1993, T-27/92, Camera-Lampitelli κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 1993, σ. II-873, σκέψη 52), και προπαρατεθείσα απόφαση Pimley-Smith κατά Επιτροπής, υποσημείωση 17, σκέψη 61.

19 — Αποφάσεις της 26ης Νοεμβρίου 1981, 195/80, Michel κατά Κοινοβουλίου (Συλλογή 1981, σ. 2861)· της 13ης Δεκεμβρίου 1990, T-115/89, González Holguera κατά Κοινοβουλίου (Συλλογή 1990, σ. II-831, σκέψεις 39 και 40)· της 15ης Ιουνίου 1994, T-6/93, Pérez Jiménez κατά Επιτροπής (Συλλογή Υπ.Υπ. 1994, σ. II-497, σκέψη 42), και της 17ης Μαρτίου 1994, T-44/91, Smets κατά Επιτροπής (Συλλογή Υπ.Υπ. 1994, σ. II-319). Στην έγγραφη απάντησή του ο αναιρεσίβλητος επικαλέστηκε επίσης τις αποφάσεις της 14ης Δεκεμβρίου 1965, 21/65, Morina κατά Κοινοβουλίου (Συλλογή τόμος 1965-1968, σ. 229), και της 13ης Ιουλίου 1989, 361/87 και 362/87, Caturla-Poch και de la Fuente Pascual κατά Κοινοβουλίου (Συλλογή 1989, σ. 2471, σκέψη 24).

20 — Προπαρατεθείσα, υποσημείωση 17.

21 — Πρόκειται για τις προπαρατεθείσες αποφάσεις Michel κατά Κοινοβουλίου, González Holguera κατά Κοινοβουλίου και, κατά ένα μέρος, Pérez Jiménez κατά Επιτροπής, υποσημείωση 19.

ρονται μάλλον στους όρους αποδοχής μιας αιτήσεως υποψηφιότητας (διαδικασία που περιλαμβάνει συνήθως εξέταση των προσόντων των υποψηφίων) και όχι στην αξιολόγηση των γραπτών των υποψηφίων. Καθόσον μια από τις αποφάσεις αυτές, η εκδοθείσα επί της υποθέσεως Pérez Jiménez κατά Επιτροπής, αναφέρεται επίσης στην αποτυχία ενός υποψηφίου στις εξετάσεις, τα κριτήρια που το Πρωτοδικείο έκρινε ότι θα έπρεπε να γνωρίζουν όλοι οι υποψήφιοι ήταν τα γενικά κριτήρια εκτιμήσεως των προσόντων των υποψηφίων που είχαν δημοσιευθεί στην προκήρυξη του διαγωνισμού [22]. Αν τα επιχειρήματα του αναιρεσίβλητου γίνονταν δεκτά, θα έπρεπε να γνωστοποιηθούν οι «βασικές ιδέες» τις οποίες, κατά την εξεταστική επιτροπή, έπρεπε να περιλαμβάνει μια συνοπτική απόδοση κειμένου όπως αυτή για την οποία πρόκειται στην παρούσα υπόθεση, πράγμα που θα έθετε αυτά τα κριτήρια βαθμολογίας, και, κατά συνέπεια, την κρίση της εξεταστικής επιτροπής, υπό δικαστικό έλεγχο. Οι λόγοι αποτυχίας των υποψηφίων δεν έχουν καμία σχέση με την υποχρέωση της εξεταστικής επιτροπής να συντάξει και να υποβάλει στην αρμόδια για τους διορισμούς αρχή αιτιολογημένη έκθεση σχετικά με τον διαγωνισμό. Το αναιρεσείον αντικρούει το επιχείρημα ότι η ελλιπής αιτιολογία μιας αποφάσεως αποτελεί τεκμήριο πλημμελούς διαδικασίας, καθόσον εναπόκειται στον αναιρεσίβλητο, στις περιπτώσεις αυτές, να αποδείξει ότι σημειώθηκε παραβίαση των εφαρμοστέων κανόνων. Πράγματι, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι δεν αποδείχθηκε παραβίαση της προκηρύξεως του διαγωνισμού [23].

17. Ο αναιρεσίβλητος αντιτάσσει ότι το απόρρητο των εργασιών της εξεταστικής επιτροπής δεν αποκλείει τη γνωστοποίηση διαδικαστικής αποφάσεως που αφορά τη βαθμολογία των γραπτών [24]. Δεδομένου ότι η εξεταστική επιτροπή οφείλει να στηρίζει τις εκτιμήσεις της επί αντικειμενικών κριτηρίων, ο κοινοτικός δικαστής πρέπει να έχει τη δυνατότητα να εξετάζει αν η εξεταστική επιτροπή τήρησε την υποχρέωσή της αυτή, πράγμα που συνεπάγεται τη δυνατότητα προσβάσεως στα κριτήρια της βαθμολογίας.

ii) *Αιτιολογία που γνωστοποιήθηκε κατά τη διάρκεια της δίκης*

18. Το αναιρεσείον υποστηρίζει ότι οι τυχόν ελλείψεις της αιτιολογίας μιας αποφάσεως εξεταστικής επιτροπής μπορούν να καλυφθούν με τη γνωστοποίηση στον υποψήφιο, στο πλαίσιο μεταγενέστερης δίκης, των βαθμών που έλαβε στις σχετικές δοκιμασίες [25], και ότι το Πρωτοδικείο θα έπρεπε να λάβει υπόψη του, κατά συνέπεια, τις εξηγήσεις που έδωσε το αναιρεσείον κατά την έγγραφη και προφορική διαδικασία.

19. Ο αναιρεσίβλητος υποστηρίζει ότι το αναιρεσείον αμφισβητεί διαπιστώσεις εκ μέρους του Πρωτοδικείου πραγματικών περιστατικών που αφορούν την πληρότητα της αιτιολογίας και ότι μια τέτοια αμφισβήτηση δεν χωρεί ενώπιον του Δικαστηρίου όταν αυτό επιλαμβάνεται αιτήσεως αναιρέσεως. Δέχεται ότι αν το αναιρεσείον είχε παράσχει στο Πρωτοδικείο τις απαραίτητες εξηγήσεις, το Πρωτοδικείο θα τις είχε προφανώς λάβει υπόψη του προκειμένου να εκτιμήσει αν είχε παραβιαστεί ουσιαστικός κανόνας δικαίου που να δικαιολογεί ακύρωση της αποφάσεως [26].

22 — Προπαρατεθείσα απόφαση, υποσημείωση 19, σκέψη 42.

23 — Σκέψη 22 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

24 — Απόφαση της 16ης Ιουνίου 1987, 40/86, Κολιβάς κατά Επιτροπής (Συλλογή 1987, σ. 2643, σκέψεις 18 και 19).

25 — Προπαρατεθείσα απόφαση Valverde Mordt κατά Δικαστηρίου, υποσημείωση 18, σκέψεις 131 και 132.

26 — Προπαρατεθείσα απόφαση Valverde Mordt κατά Δικαστηρίου, υποσημείωση 18.

iii) *Άμεση αντικατάσταση της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως*

20. Το αναιρεσείον υποστηρίζει ότι ακόμα και αν η απόφαση δεν είναι επαρκώς αιτιολογημένη, ένας ιδιώτης δεν έχει έννομο συμφέρον για την ακύρωση, για τυπικές πλημμέλειες, μιας αποφάσεως η οποία, εν πάση περιπτώσει, είναι βέβαιον ότι επί της ουσίας θα επιβεβαιωθεί. Υποστηρίζει ότι αυτό συμβαίνει στην περίπτωση της συγκεκριμένης αποφάσεως.

21. Ο αναιρεσίβλητος υποστηρίζει ότι ο λόγος που προβάλλει το αναιρεσείον αμφισβητεί την κρίση του Πρωτοδικείου ως προς τις συνέπειες της ελλείψεως αιτιολογίας της επίμαχης αποφάσεως, πράγμα που ανάγεται στις σχετικές με τα πραγματικά περιστατικά διαπιστώσεις του, και επομένως ο λόγος αυτός είναι απαράδεκτος.

Νομική ανάλυση

Επί του παραδεκτού

22. Κατά τη γνώμη μου τα επιχειρήματα που προέβαλε ο αναιρεσίβλητος ως προς το παραδεκτό δεν μπορούν να γίνουν δεκτά.

23. Ως προς το επιχείρημα ότι ο πρώτος λόγος του αναιρεσείοντος προβλήθηκε για πρώτη φορά, το μόνο που μπορεί να λεχθεί είναι ότι ο λόγος αυτός αναπτύσσει τον αρχικό λόγο που διατυπώθηκε ενώπιον του Πρωτοδικείου. Ο λόγος που είχε προβάλει το αναιρεσείον ενώπιον του Πρωτοδικείου ήταν ότι οι αποφάσεις της εξεταστικής επιτροπής, οι σχετικές με τη διόρθωση των γραπτών, δεν υπόκεινται σε δικαστικό έλεγχο, εκτός από την περίπτωση προφανούς παραβιάσεως των κανόνων που διέπουν τις εργασίες της εξεταστικής επιτροπής. Με το επιχείρημα αυτό σιωπηρώς υποστηριζόταν ότι το αίτημα του αναιρεσίβλητου να γνωστοποιηθούν τα κριτήρια βαθμολογίας της δοκιμασίας της συνοπτικής αποδόσεως κειμένου απέβλεπε στον έλεγχο της σχετικής αποφάσεως της εξεταστικής επιτροπής και, επομένως, ήταν απαράδεκτο. Αυτό εξακολουθεί να είναι το βασικό του επιχείρημα, μολονότι το θεμελίωσε περαιτέρω, αναφερόμενο στη διάκριση στην οποία προέβη η εν τω μεταξύ εκδοθείσα απόφαση επί της υποθέσεως Pimley-Smith κατά Επιτροπής, μεταξύ αποφάσεων που αφορούν την αποδοχή αιτήσεως συμμετοχής σε διαγωνισμό και αποφάσεων που αφορούν τη διόρθωση των γραπτών [27]. Το αναιρεσείον διατυπώνει αμφιβολίες ως προς τη χρησιμότητα επικλήσεως εκ μέρους του Πρωτοδικείου ορισμένων αποφάσεων που αναφέρονται στην πρώτη από τις δύο αυτές κατηγορίες. Ούτε το επιχείρημά του αυτό ούτε η εκ μέρους του επίκληση της διακρίσεως που εισήγαγε η απόφαση Pimley-Smith κατά Επιτροπής τροποποιούν το ουσιαστικό περιεχόμενο αυτού του λόγου [28]· ούτε μπορεί εξάλλου να υποστηριχθεί ότι μεταβάλλει το αντικείμενο της διαφοράς [29].

24. Ομοίως δεν θεωρώ πειστικό το επιχείρημα του αναιρεσίβλητου ότι οι τρεις λόγοι

27 — Προπαρατεθείσα απόφαση, υποσημείωση 17, σκέψη 61. Στην υπόθεση Valverde Mordt κατά Δικαστηρίου, η οποία προαναφέρθηκε στην υποσημείωση 18, είχε προβληθεί μια τέτοια διάκριση, αλλά το Πρωτοδικείο δεν έλαβε σχετικώς θέση· πιθανώς, το Πρωτοδικείο να υπονοούσε μια τέτοια διάκριση στην απόφασή του της 21ης Μαΐου 1992, T-55/91, Fascilla κατά Κουνοβουλίου (Συλλογή 1992, σ. II-1757, σκέψη 32).

28 — Βλ. το άρθρο 48, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου και την προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Brazzelli Lualdi κ.λπ., υποσημείωση 16, σκέψεις 57 έως 60.

29 — Βλ. άρθρο 113, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου.

αναιρέσεως θέτουν υπό αμφισβήτηση τις σχετικές με τα πραγματικά περιστατικά διαπιστώσεις του Πρωτοδικείου (μολονότι, υπό ορισμένες περιστάσεις, αυτό θα μπορούσε να ισχύει ως προς τον δεύτερο λόγο). Όσον αφορά τον πρώτο λόγο, είναι σαφές ότι το αναιρεσείον αμφισβητεί τη νομική εκτίμηση εκ μέρους του Πρωτοδικείου της εκτάσεως της αιτιολογίας επί της οποίας πρέπει να στηρίζονται οι σχετικές με τα γραπτά αποφάσεις της εξεταστικής επιτροπής — βαθμοί, γενικά κριτήρια εκτιμήσεως, ειδικά κριτήρια βαθμολογίας [30], επεξήγηση του βαθμού που δόθηκε σε μια συγκεκριμένη περίπτωση — και όχι τη διαπίστωση του Πρωτοδικείου ότι το αναιρεσείον δεν τήρησε έναν συγκεκριμένο κανόνα που προσδιόρισε το Πρωτοδικείο. Αν το Δικαστήριο συμφωνήσει με τη νομική εκτίμηση του Πρωτοδικείου ως προς την απαιτούμενη έκταση της αιτιολογίας, είναι προφανές ότι δεσμεύεται από την πραγματική διαπίστωση του Πρωτοδικείου ότι, στη συγκεκριμένη περίπτωση, η απόφαση δεν συνοδευόταν από μια τέτοια αιτιολογία.

25. Το παραδεκτό του δεύτερου λόγου που προβάλλει το αναιρεσείον εξαρτάται από το αν η απόφαση του Πρωτοδικείου επιβεβαιωθεί καθόσον αφορά την έκταση της κατά τον νόμο υποχρεώσεως αιτιολογήσεως των αποτελεσμάτων των γραπτών, ζήτημα που αποτελεί το αντικείμενο του πρώτου λόγου αναιρέσεως. Υπάρχουν γενικώς τρεις δυνατότητες:

α) Αν το Πρωτοδικείο ορθώς προσδιόρισε το επίπεδο της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως, ο λόγος αυτός καθίσταται άνευ αντικειμένου. Η διατυπούμενη κατά της αποφάσεως του Πρωτοδικείου επίκριση ότι δεν έλαβε υπόψη μεταγενέστερες πληροφορίες θα ήταν αβάσιμη αν, όπως διαπίστωσε το Πρωτοδικείο, οι πληροφορίες αυτές ήταν, εν πάση περιπτώσει, επαρκείς. Λόγος αναιρέσεως στηριζόμενος σε πραγματικά περιστατικά που ρητώς έχει απορρίψει το Πρωτοδικείο δεν είναι παραδεκτός [31].

β) Αν το Δικαστήριο κρίνει ότι το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε νομική πλάνη και ότι η αιτιολογία που αρχικώς παρέσχε η εξεταστική επιτροπή πριν από την έναρξη της δίκης (δηλαδή, κατ' ουσίαν η γνωστοποίηση των βαθμών) είναι επαρκής, το επιχείρημα αυτό είναι πλεονάζον και δεν χρειάζεται να εξεταστεί.

γ) Αν το Δικαστήριο υιοθετήσει μια μέση στάση και κρίνει, απαντώντας στον πρώτο λόγο, ότι η έκταση της αιτιολογίας που όφειλε να παράσχει το αναιρεσείον είναι μικρότερη από εκείνη που το Πρωτοδικείο έκρινε ότι απαιτείται, αλλά υψηλότερη από εκείνη που πρόσφερε το αναιρεσείον (και προς την οποία έκταση είχε προσαρμόσει την αιτιολογία του πριν την έναρξη της δίκης), το αν η συμπληρωματική αιτιολογία που δόθηκε μετά την έναρξη της δίκης ενώπιον του Πρωτοδικείου έπρεπε να ληφθεί υπόψη

30 — Για παράδειγμα, οι συγκεκριμένες «βασικές ιδέες» που επισήμανε η εξεταστική επιτροπή στο κείμενο που έπρεπε να αποδοθεί συνοπτικώς και βάσει των οποίων έπρεπε να γίνει η βαθμολόγηση των γραπτών.

31 — Βλ. τις διατάξεις της 26ης Σεπτεμβρίου 1994, C-26/94 P, X κατά Επιτροπής (Συλλογή 1994, σ. I-4379, σκέψη 13), και της 26ης Απριλίου 1993, C-244/92 P, Kupka-Floridi κατά ΟΚΕ (Συλλογή 1993, σ. I-2041, σκέψεις 7 έως 10)· την απόφαση της 22ας Σεπτεμβρίου 1993, C-354/92 P, Eppe κατά Επιτροπής (Συλλογή 1993, σ. I-7027, σκέψη 8), και τη διάταξη της 7ης Μαρτίου 1994, C-338/93 P, De Hoe κατά Επιτροπής (Συλλογή 1994, σ. I-819, σκέψη 19).

θα αποτελέσει το κύριο κριτήριο για το αν πρέπει να ακυρωθεί η απόφαση λόγω ελλείψεως αιτιολογίας.

Δεδομένου ότι για τους ανωτέρω λόγους το ζήτημα του παραδεκτού εξαρτάται από την απάντηση που θα δοθεί στα ζητήματα της ουσίας, ο λόγος αυτός δεν πρέπει να κριθεί εξ αρχής απαράδεκτος. Αντιθέτως, το ζήτημα του παραδεκτού πρέπει να εξεταστεί μαζί με το ζήτημα του βασίμου των λόγων αναιρέσεως.

26. Δεν αντιλαμβάνομαι, επίσης, πώς θα μπορούσε να θεωρηθεί ο τρίτος λόγος ως θέτων υπό αμφισβήτηση τις σχετικές με τα πραγματικά περιστατικά διαπιστώσεις του Πρωτοδικείου. Ακόμη και από τη νομολογία που επικαλέστηκε ο αναιρεσίβλητος προκύπτει ότι υπόκεινται σε αναιρετικό έλεγχο οι νομικές συνέπειες που συνήγαγε το Πρωτοδικείο από τις σχετικές με τα πραγματικά περιστατικά διαπιστώσεις του [32]. Στην υπόθεση Επιτροπή κατά Brazzelli Lualdi κ.λπ. το Δικαστήριο έκρινε ότι δεν είναι αρμόδιο να εξετάσει λόγους που αποσκοπούν στην αμφισβήτηση της εκ μέρους του Πρωτοδικείου εκτιμήσεως της ζημίας που υπέστησαν ορισμένοι υπάλληλοι [33]. Πάντως, στην υπόθεση αυτή το Δικαστήριο απέρριψε ως απαράδεκτο λόγο αναιρέσεως που αμφισβητούσε την εκτίμηση της ζημίας την αποκατάσταση της οποίας το Πρωτοδικείο έκρινε ότι είχαν δικαίωμα να ζητήσουν οι εν λόγω υπάλληλοι. Ο απορριφθείς λόγος αφορούσε αποκλειστικώς την απόδειξη της ζημίας — την οποία πράγματι το Πρωτοδικείο δέχθηκε ως αποδεδειγμένη, μέχρις ενός ορισμένου ύψους — και όχι το προκαταρκτικό ζήτημα της υπάρξεως δικαιώματος αποζημιώσεως [34].

27. Εν πάση περιπτώσει, δεν αντιλαμβάνομαι σε τί ο λόγος που προβάλλει το αναιρεσείον αφορά τις σχετικές με τα πραγματικά περιστατικά διαπιστώσεις του Πρωτοδικείου, καθόσον αυτό δεν εξέτασε αν η απόφαση της εξεταστικής επιτροπής βαρυνόταν με κάποια ουσιαστική πλημμέλεια (εκτός από την προβληθείσα, αλλά απορριφθείσα από το Πρωτοδικείο, πλημμέλεια που αφορούσε την τήρηση των ορίων που δεν θα έπρεπε να υπερβαίνει η συνοπτική απόδοση κειμένου). Η διαπίστωση του Πρωτοδικείου ότι η απόφαση ήταν ανεπαρκώς αιτιολογημένη δεν μπορεί, ακόμα και αν νομικώς επιβεβαιωθεί, να αφαιρέσει από το Δικαστήριο την αρμοδιότητα να ελέγχει τις νομικές συνέπειες που απορρέουν από την ανεπάρκεια αυτή.

Επί της ουσίας

i) Έκταση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως

28. Θεωρώ ότι τα επιχειρήματα που προέβαλε το αναιρεσείον προς στήριξη αυτού του λόγου αναιρέσεως μπορούν να γίνουν δεκτά και ότι, κατά συνέπεια, η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση πρέπει να αναιρεθεί

32 — Προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Brazzelli Lualdi κ.λπ., υποσημείωση 16, σκέψη 49.

33 — Σκέψη 66 της αποφάσεως.

34 — Βλ. σκέψεις 61 έως 63 της αποφάσεως.

κατά το αντίστοιχο μέρος. Έχοντας υπόψη τους λόγους που επιβάλλουν, κατά τη νομολογία την αιτιολόγηση των αποφάσεων, το ζήτημα της εκτάσεως της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως πρέπει να εξεταστεί υπό το πρίσμα της εκτάσεως του δικαστικού ελέγχου στον οποίο υπόκεινται οι αποφάσεις εξεταστικών επιτροπών.

29. Οι εξεταστικές επιτροπές διαγωνισμών υποχρεούνται να ακολουθούν νόμιμες και αντικειμενικές διαδικασίες. Σκοπός της υποχρεώσεως αυτής είναι η διασφάλιση της ίσης μεταχειρίσεως των υποψηφίων, υπόκεινται δε σε δικαστικό έλεγχο. Η υποχρέωση αυτή συνεπάγεται, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες απαιτήσεις: την τήρηση της προκηρύξεως του διαγωνισμού [35]· την υποβολή των ίδιων ερωτήσεων σε όλα τα εξεταστικά κέντρα [36]· την κατάλληλη επίλυση των διαφωνιών μεταξύ των διορθωτών [37]· την εξέταση όλων των υποψηφίων εντός μιας εύλογης προθεσμίας [38]· την παρουσία των μελών της εξεταστικής επιτροπής καθ' όλη τη διάρκεια των προφορικών εξετάσεων [39] και την κατάλληλη σύνθεση της εξεταστικής επιτροπής για την εκτίμηση των προσόντων που απαιτείται να έχουν οι υποψήφιοι [40]. Για τον λόγο αυτό, στην υπόθεση Pimley-Smith κατά Επιτροπής, όπως και σε άλλες υποθέσεις, υπογραμμίστηκε ότι οι υποψήφιοι είχαν το δικαίωμα να πληροφορηθούν, κατόπιν αιτήσεώς τους, τις διαδικασίες που ακολούθησε η εξεταστική επιτροπή [41].

30. Αντιθέτως, ο προσδιορισμός του ακριβούς περιεχομένου των δοκιμασιών και η αξιολόγηση των γραπτών των υποψηφίων εμπίπτουν στην ευρεία εξουσία εκτιμήσεως της εξεταστικής επιτροπής και δεν υπόκεινται σε έλεγχο παρά μόνο στην περίπτωση πρόδηλης πλάνης ή καταχρήσεως εξουσίας [42]. Ο περιορισμένος αυτός έλεγχος, σε συνδυασμό με τον ρητώς προβλεπόμενο στο άρθρο 6 του παραρτήματος III του ΚΥΚ απόρρητο χαρακτήρα των εργασιών της εξεταστικής επιτροπής, δικαιολογεί μια περιορισμένη γνωστοποίηση της αιτιολογίας που προβλέπει το άρθρο 25 του εν λόγω κανονισμού. Στην υπόθεση Valverde Mordt κατά Δικαστηρίου το Πρωτοδικείο έκρινε ότι οι υποχρεώσεις που επιβάλλουν αυτές οι διατάξεις ικανοποιούνται, όσον αφορά τις δοκιμασίες του διαγωνισμού, με τη γνωστοποίηση στον θιγέντα υποψήφιο των βαθμών που έλαβε στις δοκιμασίες αυτές. Ικανοποιήθηκαν έτσι οι δύο λόγοι που επιβάλλουν τη γνωστοποίηση της αιτιολογίας μιας αποφάσεως, καθόσον, στη συγκεκριμένη υπόθεση, παρασχέθηκε η δυνατότητα στον υποψήφιο να εξακριβώσει ότι το σύνολο των βαθμών που έλαβε σε όλες τις δοκιμασίες ήταν χαμηλότερο από τον βαθμό που προέβλεπε η ανακοίνωση του διαγωνισμού προκειμένου να περιληφθεί στον πίνακα επιτυχόντων, ο δε κοινοτικός δικαστής είχε τη δυνατότητα να ελέγξει τη νομιμότητα καταρτίσεως αυτού του πίνακα, εντός ορίων που δεν έθιγαν την ευρεία εξουσία εκτιμήσεως που απολαύει η εξεταστική επιτροπή κατά τη διαμόρφωση των αξιολογικών της κρίσεων [43]. Πρακτικοί λόγοι, όπως αυτοί που προέβαλε το αναιρεσείον, συνηγορούν υπέρ μιας τέτοιας εκτάσεως γνωστοποιήσεως της αιτιολογίας, ιδίως

35 — Απόφαση της 14ης Ιουλίου 1983, 144/82, Detti κατά Δικαστηρίου (Συλλογή 1983, σ. 2421, σκέψη 27).

36 — Προπαρατεθείσα απόφαση Detti κατά Δικαστηρίου, υποσημείωση 35, σκέψη 28.

37 — Προπαρατεθείσες αποφάσεις Pérez Jiménez κατά Επιτροπής, υποσημείωση 19, σκέψη 42, και Κολιβάς κατά Επιτροπής, υποσημείωση 24, σκέψεις 12 και 13.

38 — Προπαρατεθείσα απόφαση Smets κατά Επιτροπής, υποσημείωση 19, σκέψεις 55 και 60.

39 — Προπαρατεθείσα απόφαση Smets κατά Επιτροπής, υποσημείωση 19, σκέψεις 56 έως 60.

40 — Προπαρατεθείσες αποφάσεις Smets κατά Επιτροπής, υποσημείωση 19, σκέψεις 47 έως 54, και Valverde Mordt κατά Δικαστηρίου, υποσημείωση 18, σκέψεις 105 έως 109.

41 — Προπαρατεθείσα απόφαση Pimley-Smith κατά Επιτροπής, υποσημείωση 17, σκέψη 66, και απόφαση της 15ης Φεβρουαρίου 1996, T-125/95, Belhanbel κατά Επιτροπής (που δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στη Συλλογή, σκέψη 22).

42 — Όσον αφορά τη διόρθωση των γραπτών, βλ. τις προαναφερθείσες αποφάσεις Pimley-Smith κατά Επιτροπής, υποσημείωση 17, σκέψη 63· Pérez Jiménez κατά Επιτροπής, υποσημείωση 19, σκέψη 42· Detti κατά Δικαστηρίου, υποσημείωση 35, σκέψη 27· αποφάσεις της 27ης Μαρτίου 1985, 12/84, Κυπραίος κατά Συμβουλίου (Συλλογή 1985, σ. 1005, σκέψη 10), και της 1ης Δεκεμβρίου 1994, T-46/93, Michaël-Χίου κατά Επιτροπής (Συλλογή Υπ.Υπ. 1994, σ. II-929, σκέψη 48). Ως προς τον προσδιορισμό του περιεχομένου των δοκιμασιών, βλ. την απόφαση της 24ης Μαρτίου 1988, 228/86, Goossens κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 1988, σ. 1819, σκέψη 14).

43 — Προπαρατεθείσα απόφαση Valverde Mordt κατά Δικαστηρίου, υποσημείωση 18, σκέψεις 130 έως 132.

σε διαγωνισμούς στους οποίους υπάρχει μεγάλη προσέλευση υποψηφίων. Στις περιπτώσεις αυτές, «η αιτιολογία του αποκλεισμού δεν πρέπει να λαμβάνει τέτοια έκταση ώστε να επιβαρύνεται κατά τρόπο μη ανεκτό το έργο των εξεταστικών επιτροπών και της διοικήσεως προσωπικού» [44].

31. Στην απόφασή του το Πρωτοδικείο αναφέρθηκε σε πολλές προγενέστερες αποφάσεις [45], προκειμένου να αποδείξει, πρώτον, ότι η αιτιολόγηση μιας αποφάσεως είναι αναγκαία ώστε ο ενδιαφερόμενος να γνωρίζει αν η απόφαση είναι βάσιμη ή όχι και να καθίσταται δυνατός ο δικαστικός έλεγχος και, δεύτερον, ότι ατομικές εξηγήσεις πρέπει να παρέχονται, σε περίπτωση διαγωνισμών με μεγάλη συμμετοχή υποψηφίων, σε εκείνους μόνον τους υποψηφίους που το ζητούν ρητώς. Τρίτον, αναφέρθηκε στις αποφάσεις αυτές προκειμένου να δικαιολογήσει, επίσης, το κρίσιμο συμπέρασμα ότι στην προκειμένη περίπτωση η αιτιολογία δεν ήταν επαρκής, είτε πρόκειται γι' αυτήν που δόθηκε κατόπιν αιτήσεως του αναιρεσίβλητου είτε γι' αυτήν που δόθηκε στη διάρκεια της δίκης: η αιτιολογία έπρεπε να περιλαμβάνει τον λόγο για τον οποίο η εξεταστική επιτροπή έλαβε την απόφαση ότι ο αναιρεσίβλητος δεν είχε καταφέρει να λάβει τον απαιτούμενο βαθμό και/ή μια εξήγηση της σχέσεως μεταξύ των (μη γνωστοποιηθέντων) κριτηρίων επί των οποίων στηρίχθηκε η εξεταστική επιτροπή για τη διόρθωση των γραπτών και του βαθμού που έλαβε ο αναιρεσίβλητος [46].

32. Από την εξέταση των αποφάσεων αυτών προκύπτει ότι προσδιορίζουν τα δύο πρώτα από τα προαναφερθέντα σημεία. Ωστόσο, δεν νομίζω ότι δικαιολογούν το τρίτο σημείο που αφορά την έκταση της λεπτομερούς αιτιολογίας που έκρινε επιβεβλημένη στην παρούσα υπόθεση το Πρωτοδικείο. Σε μία από αυτές, την απόφαση Camera-Lampitelli κ.λπ. κατά Επιτροπής, το Πρωτοδικείο υπογράμμισε ότι η γνωστοποίηση των βαθμών που έλαβε ένας υποψήφιος στις δοκιμασίες του διαγωνισμού ήταν επαρκής ως αιτιολόγηση [47]. Οι λοιπές υποθέσεις αφορούν αποφάσεις σχετικές με την αποδοχή της αιτήσεως συμμετοχής στον διαγωνισμό. Στις περιπτώσεις αυτές η εξεταστική επιτροπή δεν αξιολογεί ατομικές αποφάσεις σε κοινές δοκιμασίες, πράγμα που συνεπάγεται, κατά μέγα μέρος, αξιολογικές κρίσεις, αλλά επιδιώκει με μέσα που μπορούν ευκολότερα να εκφραστούν ποσοτικά, να εκτιμήσει την ισοδυναμία σπουδών και διπλωμάτων, την τήρηση υποχρεωτικών περιόδων επαγγελματικής πείρας κ.λπ. Στην υπόθεση Michel κατά Κοινοβουλίου, η επιλογή στηριζόταν σε λεπτομερές σύστημα, δυνάμει του οποίου εχορηγούντο βαθμοί σε διάφορους εκπαιδευτικούς τίτλους [48]· η υπόθεση González Holguera κατά Κοινοβουλίου αφορούσε τον έλεγχο δικαιολογητικών σχετικών με την τήρηση της προϋποθέσεως για επαγγελματική πείρα ορισμένης διάρκειας [49]· η υπόθεση Fascilla κατά Κοινοβουλίου αφορούσε τη λήψη υπόψη περιόδων σπουδών και επαγγελματικής εκπαιδεύσεως για τον υπολογισμό των περιόδων επαγγελματικής πείρας [50]· η υπόθεση Belardinelli κ.λπ. κατά Δικαστηρίου αφορούσε τον συγκρίσιμο χαρακτήρα κριτηρίων αποδοχής στον διαγωνισμό σχετικών με τις σπουδές και την επαγγελματική πείρα, τα οποία είχαν συνοψιστεί σ' ένα κατευθυντήριο διάγραμμα [51]. Από τις αποφάσεις

44 — Προπαρατεθείσα απόφαση Michel κατά Κοινοβουλίου, υποσημείωση 19, σκέψη 25· βλ., επίσης, για παράδειγμα, την προπαρατεθείσα απόφαση Camera-Lampitelli κ.λπ. κατά Επιτροπής, υποσημείωση 18, σκέψεις 51 και 52.

45 — Σκέψεις 26 και 27 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως. Το Πρωτοδικείο αναφέρθηκε στην προπαρατεθείσα απόφαση Michel κατά Κοινοβουλίου, υποσημείωση 19· απόφαση της 12ης Ιουλίου 1989, 225/87, Belardinelli κ.λπ. κατά Δικαστηρίου (Συλλογή 1989, σ. 2353)· προπαρατεθείσες αποφάσεις González Holguera κατά Κοινοβουλίου, υποσημείωση 19· Fascilla κατά Κοινοβουλίου, υποσημείωση 27, και Camera-Lampitelli κ.λπ. κατά Επιτροπής, υποσημείωση 18.

46 — Σκέψεις 28 έως 30 και 32 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως. Είναι δύσκολο να διευκρινιστεί αν το Πρωτοδικείο θεώρησε ότι οι δύο κατηγορίες απαιτούμενης αιτιολογίας είναι σωρευτικές ή εναλλακτικές, καθόσον στη σκέψη 32 της αποφάσεως τονίζει ότι δεν παρασχέθηκε ούτε η μία ούτε η άλλη.

47 — Προπαρατεθείσα απόφαση, υποσημείωση 18, σκέψη 52.

48 — Προπαρατεθείσα απόφαση, υποσημείωση 19, σκέψη 20.

49 — Προπαρατεθείσα απόφαση, υποσημείωση 19, σκέψεις 41 και 44.

50 — Προπαρατεθείσα απόφαση, υποσημείωση 27, σκέψεις 35 έως 37.

51 — Προπαρατεθείσα απόφαση, υποσημείωση 45, έκθεση ακροατηρίου, σ. 2356.

αυτές προκύπτει ότι η εξεταστική επιτροπή είναι υποχρεωμένη να ενημερώσει τον αποκλεισθέντα υποψήφιο, κατόπιν αιτήσεως αυτού, ως προς την προϋπόθεση της προκηρύξεως του διαγωνισμού που δεν πληρούσε. Με βάση την απάντηση αυτή ο υποψήφιος μπορεί να συγκρίνει τα δικαιολογητικά που κατέθεσε με τα κριτήρια βάσει των οποίων αποφασίζεται ποιες αιτήσεις συμμετοχής στον διαγωνισμό θα γίνουν δεκτές [52].

33. Δεν νομίζω, για να χρησιμοποιήσω μια έννοια του common law, ότι η ratio decidendi των αποφάσεων αυτών μπορεί να επεκταθεί, χωρίς τροποποίηση, και να περιλάβει και τη βαθμολογία των δοκιμασιών, γραπτών ή προφορικών και ότι, ειδικότερα, μπορεί να επεκταθεί σε βαθμό που να δικαιολογεί την υποχρέωση παροχής ατομικών εξηγήσεων που επέβαλε το Πρωτοδικείο στη σκέψη 32 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως. Πρώτον, από τις αποφάσεις αυτές δεν συνάγεται, ακόμα και σε ό,τι αφορά την αποδοχή της αιτήσεως συμμετοχής στον διαγωνισμό, ότι η εξεταστική επιτροπή υποχρεούται να εξηγήσει τη σχέση μεταξύ των κριτηρίων αποδοχής της αιτήσεως συμμετοχής στον διαγωνισμό και των δικαιολογητικών του υποψηφίου, δεδομένου ότι ο υποψήφιος πρέπει να είναι σε θέση να εξετάσει ο ίδιος την αντιστοιχία (ή την έλλειψη αντιστοιχίας) μεταξύ των δύο. Αυτό όμως δεν ισχύει ως προς τις δοκιμασίες του διαγωνισμού, οι οποίες πρέπει πάντοτε να ερμηνεύονται από τον διορθωτή. Δεύτερον, ο δικαστικός έλεγχος αναπόφευκτα θα έχει διαφορετικές συνέπειες ως προς τις δύο αυτές καταστάσεις, ακόμα και στην περίπτωση που λαμβάνεται υπόψη κοινό κριτήριο. Όταν εξετάζεται αν μπορεί να γίνει δεκτή μια αίτηση συμμετοχής στον διαγωνισμό, η χρησιμοποίηση ενός κατευθυντηρίου διαγράμματος για την αξιολόγηση των διπλωμάτων και της επαγγελματικής πείρας επιτρέπει τη διαμόρφωση μιας αντικειμενικής κρίσεως· κατά συνέπεια, η γνωστοποίηση τέτοιων κριτηρίων διευκολύνει τον δικαστικό έλεγχο εκ μέρους του κοινοτικού δικαστή. Αντιθέτως, λόγω της φύσεως της αξιολογήσεως των δοκιμασιών, η γνωστοποίηση των λόγων για τους οποίους οι διορθωτές καταλήγουν σε ορισμένες αξιολογήσεις, σε ατομικές περιπτώσεις, πολύ σπανιότερα θα επιτρέψει τη διαπίστωση προφανούς πλάνης. Τα επιχειρήματα υπέρ της γνωστοποιήσεως είναι πολύ πιο αδύνατα όταν πρόκειται για στοιχεία τα οποία δεν είναι, αφ' εαυτών, ιδιαίτερα χρήσιμα για την άσκηση του δικαστικού ελέγχου επί των όρων λήψεως της αποφάσεως. Τρίτον, γνωστοποίηση στοιχείων τόσο μεγάλης εκτάσεως όσο αυτή που επιβάλλει η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση συνεπάγεται πολύ μεγαλύτερη επιβάρυνση στον τομέα των δοκιμασιών από ό,τι στον τομέα επιλογής των υποψηφίων που μπορούν να μετάσχουν στον διαγωνισμό, ακριβώς διότι οι λεπτομερείς ατομικές εξηγήσεις είναι, τις περισσότερες φορές, απαραίτητες ώστε η γνωστοποίηση αυτή να είναι χρήσιμη.

34. Στις αποφάσεις Pimley-Smith κατά Επιτροπής και Belhanbel κατά Επιτροπής, το Πρωτοδικείο προέβη σε διάκριση μεταξύ των υποθέσεων που αφορούν την αποδοχή αιτήσεως συμμετοχής στον διαγωνισμό και εκείνων που αφορούν τη διόρθωση των γραπτών [53]. Για τους λόγους που προεκτέθηκαν, θεωρώ ότι ένα διαφορετικό πρότυπο αιτιολογήσεως είναι πράγματι αναγκαίο όσον αφορά τις αποφάσεις τις σχετικές με τις δοκιμασίες του διαγωνισμού, θεωρώ δε ότι συμβιβάζεται, τόσο με το συμφέρον που αντιπροσωπεύει η ευθύνη της εξεταστικής επιτροπής έναντι των υποψηφίων και έναντι του δικαστικού ελέγχου εκ μέρους του κοινοτικού δικαστή, όσο και με την υφιστάμενη νομολογία (προαναφερθείσες αποφάσεις Pimley-Smith κατά Επιτροπής και Belhanbel κατά

52 — Βλ. τις προπαρατεθείσες αποφάσεις Fascilla κατά Κοινοβουλίου, υποσημείωση 27, σκέψεις 36 και 37 (η προϋπόθεση αυτή δεν συνέτρεχε)· Bclardinelli κ.λπ. κατά Δικαστηρίου, υποσημείωση 45, σκέψη 9, και González Holguera κατά Κοινοβουλίου, υποσημείωση 19, σκέψη 44 (σ' αυτές τις δύο τελευταίες υποθέσεις, η προϋπόθεση συνέτρεχε).

53 — Προπαρατεθείσες αποφάσεις, υποσημείωση 17, σκέψεις 62 έως 64, και υποσημείωση 41, σκέψη 22, αντιστοίχως. Πιθανώς το Πρωτοδικείο να υπονοούσε τη χρησιμοποίηση ενός διαφορετικού προτύπου απαιτήσεων στην περίπτωση της επιλογής των υποψηφίων που μπορούν να μετάσχουν στον διαγωνισμό στην προαναφερθείσα απόφασή του Fascilla κατά Κοινοβουλίου, υποσημείωση 27, σκέψη 32.

Επιτροπής, υποσημειώσεις 17 και 41 αντιστοίχως, καθώς και Camera-Lampitelli κ.λπ. κατά Επιτροπής [54] και Valverde Mordt κατά Δικαστηρίου [55]), να επιβληθεί απλώς η υποχρέωση γνωστοποιήσεως των βαθμών που έλαβαν οι υποψήφιοι στις δοκιμασίες, κατόπιν αιτήσεώς τους. Όσον αφορά τις άλλες αποφάσεις που επικαλέστηκε ο αναιρεσίβλητος, η γνωστοποίηση των βαθμών που έλαβαν οι υποψήφιοι σε διαγωνισμό βάσει τίτλων κρίθηκε επαρκής στην απόφαση Caturla-Poch και de la Fuente Pascual κατά Κοινοβουλίου, όσον αφορά τη σύνταξη της αιτιολογημένης έκθεσης που προβλέπει το άρθρο 5 του παραρτήματος III του ΚΥΚ [56]· η απόφαση Smets κατά Επιτροπής [57] αφορούσε μόνο διαδικαστικά ζητήματα τα οποία εκτέθηκαν ανωτέρω· η δε υπόθεση Pérez Jiménez κατά Επιτροπής [58] αφορούσε την αποδοχή της αιτήσεως συμμετοχής στον διαγωνισμό και ορισμένες διαδικαστικές πλευρές της διορθώσεως των γραπτών του διαγωνισμού.

35. Ο αναιρεσίβλητος της παρούσας υποθέσεως επικαλείται τις αποφάσεις Pimley-Smith κατά Επιτροπής και Belhanbel κατά Επιτροπής, στις οποίες το Πρωτοδικείο έκρινε ότι οι υποψήφιοι έχουν, εν πάση περιπτώσει, το δικαίωμα να ζητήσουν πληροφορίες σχετικά με τις διαδικασίες που ακολούθησε η εξεταστική επιτροπή [59], προκειμένου να στηρίξει τον ισχυρισμό ότι οι πληροφορίες οι σχετικές με τα κριτήρια διορθώσεως των γραπτών είναι διαδικαστικής φύσεως και δεν συνδέονται αναπόσπαστα με τις αξιολογικές κρίσεις των διορθωτών για τα γραπτά συγκεκριμένων υποψηφίων. Ωστόσο, ο ισχυρισμός αυτός δεν είναι πειστικός. Όπως προανέφερα, ο κοινοτικός δικαστής έχει ήδη ελέγξει ένα ευρύ φάσμα διαδικαστικών ζητημάτων που αφορούν τη διεξαγωγή διαγωνισμών για την πρόσληψη υπαλλήλων, όπως είναι η σύνθεση των εξεταστικών επιτροπών, η επίλυση των διαφορών μεταξύ των βαθμολογητών και η διοργάνωση πανομοιότυπων δοκιμασιών σε όλα τα εξεταστικά κέντρα. Κατά τη γνώμη μου, τα κριτήρια βάσει των οποίων έγινε η διόρθωση μιας δοκιμασίας συνοπτικής αποδόσεως κειμένου δεν εμπίπτουν σ' αυτήν την κατηγορία· αντιθέτως, συνδέονται αναπόσπαστα με την εκ μέρους της εξεταστικής επιτροπής άσκηση της ευρείας εξουσίας εκτιμήσεως που διαθέτει ως προς την επιλογή των δοκιμασιών για την αξιολόγηση των επιδόσεων των υποψηφίων. Πράγματι, στα κριτήρια αυτά εμπλέκονται τα ουσιαστικά στοιχεία της επιλογής του περιεχομένου των δοκιμασιών και της αξιολογήσεως των υποψηφίων.

36. Αν ο αναιρεσίβλητος και οι άλλοι θιγέντες αποκλεισθέντες υποψήφιοι είχαν πρόσβαση όχι μόνο στη γενική έκθεση των σκοπών της δοκιμασίας συνοπτικής αποδόσεως κειμένου, που περιλαμβάνεται στην προκήρυξη του διαγωνισμού (όπου γίνεται λόγος για ικανότητες αναλύσεως και συνθέσεως, αντικειμενικότητα και ακριβολογία), αλλά και στα κριτήρια που πράγματι χρησιμοποιήθηκαν για τη διόρθωση της συγκεκριμένης δοκιμασίας (δηλαδή τον προσδιορισμό των βασικών ιδεών Α, Β, Γ και Δ στο κείμενο που υποβλήθηκε στους υποψηφίους), αυτό θα μπορούσε να είναι χρήσιμο μόνο για τον έλεγχο, είτε της καταλληλότητας αυτών των βασικών ιδεών σε σχέση με το περιεχόμενο του κειμένου που έπρεπε να αποδοθεί συνοπτικώς, είτε της εκτιμήσεως του διορθωτή ως προς το αν οι ιδέες αυτές περιλαμβάνονταν πράγματι στις συνοπτικές αποδόσεις που κατάρτισαν οι υποψήφιοι. Ελλείψει πρόδηλης πλάνης, αυτές οι μορφές ελέγχου παρεμβαίνουν, κατά τρόπο άμεσο και μη επιτρεπόμενο, είτε στην επιλογή και την ανάλυση του περιεχομένου της δοκιμασίας εκ μέρους της εξεταστικής επιτροπής, είτε στις αξιολογικές κρίσεις της εξεταστικής επιτροπής σχετικά με τους υποψηφίους. Γνωστοποίηση στοιχείων τέτοιας

54 — Προπαρατεθείσα απόφαση, υποσημείωση 18, σκέψη 52.

55 — Προπαρατεθείσα απόφαση, υποσημείωση 18, σκέψεις 130 έως 132.

56 — Προπαρατεθείσα απόφαση, υποσημείωση 19, σκέψεις 25 και 26.

57 — Προπαρατεθείσα απόφαση, υποσημείωση 19.

58 — Προπαρατεθείσα απόφαση, υποσημείωση 19.

59 — Προπαρατεθείσες αποφάσεις, υποσημείωση 17, σκέψη 66, και υποσημείωση 41, σκέψη 22, αντιστοίχως.

εκτάσεως όπως αυτή που προτείνει ο αναιρεσίβλητος δεν είναι αναγκαία προκειμένου ο κοινοτικός δικαστής να έχει τη δυνατότητα να ασκήσει τον δικαστικό έλεγχο. Κατά συνέπεια, δεν υπάρχει λόγος επιβολής της, ενόψει και της ανταγωνιστικής προς αυτήν υποχρεώσεως τηρήσεως του απορρήτου των εργασιών της εξεταστικής επιτροπής, η οποία διασφαλίζει την ανεξαρτησία των εργασιών αυτών [60]. Θα ήθελα να προσθέσω ότι τυχόν σταδιακή επέκταση της υποχρεώσεως γνωστοποιήσεως στοιχείων σχετικών με τη διόρθωση των γραπτών των υποψηφίων θα έθιγε αναγκαστικώς τα συμφέροντα άλλων υποψηφίων σχετικά με τον εμπιστευτικό χαρακτήρα των διαγωνισμών.

37. Για τους λόγους αυτούς θεωρώ ότι πρέπει να θεωρηθεί βάσιμος ο πρώτος λόγος αναιρέσεως. Κατά συνέπεια, προτείνω στο Δικαστήριο να αναιρέσει την απόφαση του Πρωτοδικείου, κατά το μέρος που αφορά την προβαλλόμενη έλλειψη αιτιολογίας της αποφάσεως της εξεταστικής επιτροπής και να επιβεβαιώσει το κύρος αυτής της αποφάσεως. Ωστόσο, για την περίπτωση που το Δικαστήριο κρίνει άλλως, θα προχωρήσω στη συνοπτική εξέταση των δύο άλλων λόγων αναιρέσεως.

ii) Αιτιολογία γνωστοποιηθείσα κατά τη διάρκεια της δίκης

38. Όπως προανέφερα, στο πλαίσιο της εξετάσεως του παραδεκτού, ο λόγος αυτός μπορεί να κριθεί πρόσφορος και παραδεκτός μόνον εφόσον το Δικαστήριο κρίνει ότι η μερική πληροφόρηση που παρασχέθηκε στη διάρκεια της δίκης σχετικά με το γενικό σύστημα διορθώσεως της δοκιμασίας συνοπτικής αποδόσεως κειμένου συνιστά αιτιολογία αναγκαία και επαρκή για την απόφαση της εξεταστικής επιτροπής: αναγκαία προς συμπλήρωση των λόγων που γνωστοποιήθηκαν στον αναιρεσίβλητο πριν από την έναρξη της δίκης και επαρκή προς τον σκοπό αυτό. Στην περίπτωση όπου η συμπληρωματική αιτιολογία που δίδεται κατά τη διάρκεια της δίκης πληροί αυτές τις προϋποθέσεις, δίνει τη δυνατότητα σε αποκλεισθέντα υποψήφιο, όπως ο αναιρεσίβλητος, να εξετάσει αν οι βαθμοί που έλαβε στις δοκιμασίες υπολείπονται της απαιτουμένης βάσεως, και παρέχει, έστω και αργά, τα απαραίτητα αποδεικτικά στοιχεία για την άσκηση του δικαστικού ελέγχου [61]. Συνεπώς, δεν θα ήταν ορθολογική η άρνηση να ληφθεί υπόψη μια τέτοια αιτιολογία. Το συμπέρασμα αυτό έχει συμπληρωματικό χαρακτήρα σε σχέση με την άποψη που διατύπωσα σχετικά με τον τρίτο λόγο αναιρέσεως. Ωστόσο, η καθυστερημένη γνωστοποίηση της αιτιολογίας μιας αποφάσεως μπορεί να έχει ως συνέπεια την καταδίκη στα δικαστικά έξοδα του υπεύθυνου διαδίκου, διότι ο θιγείς υποψήφιος δεν θα είχε ενδεχομένως ασκήσει προσφυγή κατά της συγκεκριμένης αποφάσεως αν γνώριζε εξ αρχής τους λόγους που την δικαιολογούσαν [62].

iii) Άμεση αντικατάσταση της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως

39. Αν γίνει δεκτό ότι η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση δεν αιτιολογήθηκε πλήρως κατά τη διάρκεια της δίκης, στο πλαίσιο της οποίας, πάντως, δεν προέκυψε πλημμέλεια που να θίγει την απόφαση επί της ουσίας, η ακύρωσή της για τον λόγο ότι δεν ήταν επαρκώς αιτιολογημένη δεν θα είχε ως συνέπεια παρά την έκδοση νέας αποφάσεως,

60 — Βλ. την προπαρατεθείσα απόφαση Κολιβάς κατά Επιτροπής, υποσημείωση 24, σκέψεις 18 και 19.

61 — Βλ. τις προπαρατεθείσες αποφάσεις Valverde Mordt κατά Δικαστηρίου, υποσημείωση 18, σκέψεις 131 και 132, και Κυπραίος κατά Συμβουλίου, υποσημείωση 42, σκέψεις 5 και 8.

62 — Προπαρατεθείσα απόφαση Valverde Mordt κατά Δικαστηρίου, υποσημείωση 18, σκέψη 166.

πανομοιότυπης επί της ουσίας με την ακυρωθείσα, αλλά συνοδευόμενης με την αιτιολογία που για πρώτη φορά γνωστοποιήθηκε ενώπιον του Πρωτοδικείου. Η εξεταστική επιτροπή δεν έχει καμία εξουσία διακρίσεως. Επομένως, ο αναιρεσίβλητος δεν έχει έννομο συμφέρον να ζητήσει την ακύρωση της εν λόγω αποφάσεως λόγω παραβιάσεως ουσιώδους τύπου. Συνεπώς, η αρχικώς ανεπαρκής αιτιολογία της προσβαλλομένης αποφάσεως δεν θα μπορούσε πλέον να θεωρηθεί ως παραβίαση ουσιώδους τύπου δικαιολογούσα την ακύρωση της εν λόγω αποφάσεως [63].

40. Αντιθέτως, αν η αιτιολογία είναι ανεπαρκής, ακόμα και στο στάδιο της δίκης, αυτό σημαίνει ότι ο θιγείς υπάλληλος ουδέποτε είχε τη δυνατότητα να ελέγξει ο ίδιος αν η απόφαση είναι ή όχι βάσιμη, η δε άσκηση του δικαστικού ελέγχου δυσχεραίνεται. Συνεπώς, η προσβαλλόμενη απόφαση πρέπει να ακυρωθεί λόγω παραβιάσεως ουσιώδους τύπου [64].

Επί των δικαστικών εξόδων

41. Τα άρθρα 88 του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου και 70 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου παρεκκλίνουν από τον γενικό κανόνα κατά τον οποίο ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα [65], ορίζοντας ότι στις διαφορές μεταξύ των Κοινοτήτων και των υπαλλήλων τους τα όργανα φέρουν τα έξοδά τους. Δυνάμει του άρθρου 122 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, το άρθρο 70 του εν λόγω κανονισμού εφαρμόζεται επί των αναιρέσεων που ασκούν τα όργανα. Συνεπώς, λόγω της απορρίψεως της αιτήσεως αναιρέσεως, το αναιρεσείον και ο αναιρεσίβλητος φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα που αφορούν τις επί της ουσίας διαδικασίες ενώπιον του Πρωτοδικείου και του Δικαστηρίου. Ωστόσο, λόγω της απορρίψεως της αιτήσεως λήψεως προσωρινών μέτρων που είχε καταθέσει το αναιρεσείον, θεωρώ ότι το αναιρεσείον πρέπει να φέρει τα δικαστικά έξοδα και των δύο διαδίκων τα σχετιζόμενα με αυτήν την αίτηση.

Πρόταση

42. Για τους ανωτέρω λόγους, προτείνω να θεωρηθεί βάσιμος ο πρώτος λόγος αναιρέσεως. Συνεπώς, προτείνω στο Δικαστήριο να αναιρέσει την απόφαση του

63 — Προπαρατεθείσες αποφάσεις Valverde Mordt κατά Δικαστηρίου, υποσημείωση 18, σκέψη 133, Camera-Lampitelli κ.λπ. κατά Επιτροπής, υποσημείωση 18, σκέψη 53· αποφάσεις της 20ής Μαΐου 1987, 432/85, Souna κατά Επιτροπής (Συλλογή 1987, σ. 2229, σκέψη 20), και της 6ης Ιουλίου 1983, 117/81, Geist κατά Επιτροπής (Συλλογή 1983, σ. 2191, σκέψη 7).

64 — Ως παράδειγμα από την πλούσια νομολογία αναφέρω την προπαρατεθείσα απόφαση Michel κατά Κοινοβουλίου, υποσημείωση 19, σκέψεις 33 και 34.

65 — Βλ. το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου και το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου.

Πρωτοδικείου, καθόσον αφορά την προβαλλόμενη έλλειψη αιτιολογίας της αποφάσεως της εξεταστικής επιτροπής, και να επιβεβαιώσει το κύρος αυτής της αποφάσεως.

43. Προτείνω, επίσης, το αναιρεσείον και ο αναιρεσίβλητος να φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα τα σχετιζόμενα με τις επί της ουσίας διαδικασίες ενώπιον του Πρωτοδικείου και του Δικαστηρίου, το δε αναιρεσείον να φέρει τα δικαστικά έξοδα των δύο διαδίκων τα σχετιζόμενα με την αίτηση ασφαλιστικών μέτρων.